
**EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN BAZI YAZIM
KURALLARINI UYGULAMA BECERİLERİNİN KAYITLI
OLUNAN PROGRAM VE CİNSİYET BAKIMINDAN İNCELENMESİ**

**THE INVESTIGATION OF THE ABILITY LEVEL OF THE
STUDENTS' USE OF SYNTAX IN EDUCATION FACULTY
ACCORDING TO GENDER AND PROGRAM ENROLLED**

Yard. Doç. Dr. Erdoğan ULUDAĞ*
Atatürk Üniversitesi, Erzincan Eğitim Fakültesi

ÖZET

Bu araştırmada eğitim fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin işitme yoluyla metin oluştururken yazım kurallarından “de, da” ve “ki” bağlacı ile “mı, mi” soru ekini uygulama becerileri, kayıtlı oldukları program ve cinsiyete göre incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, ikinci sınıfa devam eden 156 erkek, 95 kız olmak üzere toplam 251 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak “Öğretmen Adaylarının Bazı Yazım Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyi Tespit Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, kayıtlı oldukları programa ve cinsiyete göre “de, da” ve “ki” bağlacı ile “mı, mi” soru ekini uygulama beceri düzeylerinin farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Bağlaç, soru eki, yazım kuralları, metin oluşturma.

ABSTRACT

In this study, considering gender and program enrolled, it is investigated to the ability of the use of conjunctions such as “de, da” and “ki” and the question suffixes such “mı, mi” within text forms by hearing the student-teachers, in which they are attending to the second class of Education Faculty. The sampling consists of 156 boys and 95 girls as total 251 students. “The identify scale of the ability level of the use of the syntax” is used as the data source. From the data analysis, it is determined that there is a significant difference among the student-teachers in terms of program group and gender groups by level of the achievement of the usage of the conjunctions such as “de, da” and “ki” and the question suffixes such as “mı, mi”.

Keywords: Conjunction, question suffix, editing rules, text forming.

* Haberleşme: euludag25@hotmail.com

GİRİŞ

Yeni bir sözcük olan ve “imlâ” sözcüğünün yerini tutan “yazım”; bir dilin kendi işleyişinden çıkmış kurallara göre yazıya geçirilmesidir. Yazıma gösterilen özen ve dikkat, bir kişilik meselesi olduğu kadar dile gösterilen sevginin, saygının da bir işaretidir. Dilin yazımına gösterilen saygı, kültüre ve kişinin kendisine gösterdiği saygıyı ifade eder.

Bir dilde doğru yazabilmek için dil bilgisi kurallarını bilmek yetmez. Sözü tam ve doğru olarak yazıya aktarmak da gerekir; ancak yazının sözü tam olarak karşılaması mümkün değildir. Öte yandan, sözü tam olarak karşılamak için yazıyı işaretlerle doldurmak da kullanımı zorlaştırır. İşte bu işaretlerin herkes tarafından aynı şekilde kullanılmasını sağlamak, böylece yazıda birlik ve beraberliği gerçekleştirmek, yazmayı ve okumayı kolaylaştırmak için genel bazı kurallara uymak ve işaretleri kullanmak gerekir. Bunların hepsine birden *Yazım Kuralları* denir (Yavuz, Yetiş ve Birinci, 1998). Sözlü ve yazılı anlatımın temel malzemesi dildir. Dilin yapı taşları ise kelimelerdir. İşte bunun içindir ki; anlatımı başarılı yapan unsurlardan biri, yazım kurallarına uyulmasıdır. Bu kuralları gereği kadar bilmedikçe düzenli bir metin yazmaya imkân yoktur.

Yazılı anlatım, sözlü anlatımdan biraz farklı ve karmaşıktır. Konuşurken dinleyenin göstereceği tepkiler (yüz ifadesinin değişmesi, soru sorması vb.) bizi hemen etkileyerek amacımız yönünden şu ya da bu doğrultuda değiştirebilmeyi yönlendirmesine karşın, yazıda böyle bir imkân yoktur. Yazıda her şeyi önceden iyice hesaplayarak, yazımızı okuyacak kimsenin düşünce ve duygularımızı tam bizim istediğimiz biçimde anlamasını sağlayıcı önlemleri almamız gereklidir. Çünkü yapacağımız yanlışları sonradan şu ya da bu biçimde düzeltemez, eksikleri tamamlayamayız. Ayrıca yazılı anlatımın belli ve kesin kuralları vardır. Yazı yazarken bunlara uymamız düşüncelerimizi kurallara uygun cümleler durumuna getirmemiz, bu cümleleri en etkili ve amacımıza ulaşacak şekilde sıralamamız gerekir (MEB, 2003).

Ana dilimizin doğru ve düzgün kullanımı konusunda günlük yaşamda birçok yanlışlık ve yetersizliklerle karşılaşmaktadır. Bunlar ilkökul öğrenisinden yüksek öğrenim görmüş kişilere kadar bazı kimselerde görülen okuma, yazma, anlama, anlatma (konuşma), dinleme bakımından genelleşmiş yanlışlar ve eksikliklerdir. Lise ve dengi okulları bitirdikten sonra yüksek öğretime girebilen öğrencilerin bile, okuduğunu anlamadığı ve yazılı anlatım becerilerini yeterli düzeyde kazanamadıkları görülmektedir (Tekin, 1980).

Herhangi bir yazılı metnin başarılı olmasında diğer koşullarla birlikte, yazım kurallarına uymak, noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanmak da önemli bir rol oynamaktadır. Bir metin, ne denli güzel ve başarılı olursa olsun, yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine özen gösterilmemişse, yazım tekniğine ilişkin olumsuz bir izlenim yaratır. Bütün yazı türlerinin bir estetiği olmalıdır. Yazım kuralları ve noktalama işaretleri yazım tekniğinin temel taşlarıdır.

Yazım kurallarının iki temel işlevi vardır: Bunlardan birincisi *iletişimi kolaylaştırma*, ikincisi ise *yazmada birliği sağlamadır* (Kavcar ve diğer., 2001). İletişimin anahtarlarından biri “güzel konuşmak” ise bir diğeri de “doğru yazmak”tır. Kurallara uygun, başarılı bir yazım tekniği sağlanamazsa eğitim sonrası alınacak görevlerde zorluk çekilecektir. Öyleyse yazım kurallarının gerektiği gibi kullanılmaması, hem iletişimi güçleştirir hem de yazıda birliği bozar.

Başlıca yazım kuralları şunlardır:

Düzeltilme işareti (^)nin kullanımı, ses düşmesi/türemesi, mastar eklerinin yazımı, -ken ekinin yazımı, ki bağlacının yazımı, -ki aitlik ekinin yazımı, mı, mi soru ekinin yazımı, da, de bağlacının yazımı, ile bağlacının ek olarak yazımı, imek fiilinin yazılışı, satır sonunda kelimelerin bölünmesi, sayıların yazılışı, küçük ve büyük harflerin yazılışları, birleşik kelimelerin yazılışları, alıntı kelimelerin yazılışları (TDK., 2000).

Bu çalışmada yazım kurallarından *da, de bağlacı, mı, mi soru eki* ve *ki bağlacının yazımı* üzerinde durulmuştur.

Dilimizde “*dahi*” anlamındaki “*da, de*” bağlacıyla, bulunma hâl eki olan “*-da, -de*”nin yazımı genellikle birbirine karıştırılmakta, bu yüzden de cümlelerde anlam bozuklukları meydana gelmektedir. Aynı yazılması gereken “*da, de bağlacı*” bitişik, bitişik yazılması gereken “*-da, -de hâl eki*” ise ayrı yazılmaktadır. Cümle içinde “*dahi*” anlamına gelen “*da, de bağlacı*” daima bağımsız bir sözcük olarak yazılır. Ünlü uyumuna göre “*da*” ve “*de*” şekillerinde yazılabilir; ancak, sert ünsüzlere uygunluk göstermez. Yani “*da, de bağlacı*” hiçbir zaman “*ta, te*” şeklinde yazılmaz. Hâl eki olan “*-da, -de*” ise daima önceki sözcüğe bitişik olarak yazılır ve o sözcüğün ünlü ve ünsüzlerine uyum gösterir. Ayrıca özel isimlerden sonra kesme işaretiyle ayrılır.

Dilimizde iki çeşit “*ki*” vardır. Bunlardan biri aidiyet eki durumunda olan ve kendinden önceki sözcükle bitişik yazılan “*-ki*”, diğeri ise bağlaç görevinde olan ve bağımsız bir sözcük durumunda bulunan “*ki*”dir. “*-ki*” eki ses uyumuna uygunluk göstermez. Yalnız bazen son hecesinde, ince ve dar

yuvarlak sesli (ü) bulunan sözcüklerde bitişik yazılan “-ki” ekinin “i”si “ü”ye dönüşür: *Dünkü, bugünkü, öbürkü, çünkü* vb. Bunların yazıda kullanımları doğru olarak yapılmazsa sözün anlamında aksamalar meydana gelir.

Türkçede soru eki “*mi, mi*” daima kendinden önceki sözcükten ayrı ve kendinden sonra gelen eklerle bitişik olarak yazılır. Soru eki “*mi, mi*” söz sonuna gelirse, soru işareti bu ekin sonuna, eğer soru eki söz arasında yer alırsa soru işareti sözün sonuna konur. Bu ek soru anlamı taşımadığı bazı özel kullanımlarda da ayrı yazılır. Türkçede ünlü uyumuna göre değişiklikler gösteren “*mi, mi*” soru ekinin yazımında da çok yanlışlık yapılmaktadır. Bu ek bazen kendinden önceki sözcükle bitişik yazılmakta, bazen de hem kendinden önce gelen sözcükten, hem de kendinden sonra gelen ekten ayrı olarak yazılmaktadır. Ayrıca soru işaretinin kullanımında da zaman zaman yanlışla düşülmektedir.

İlköğretim Okulu Programı’nda öğrencilere; *mi, mi soru ekinin* ayrı yazımıyla ilgili bilgi ve becerilerin ilköğretim ikinci sınıftan, *-da, -de hâl ekini* bitişik, dahi anlamına gelen *da, de bağlacını* ise ayrı yazabilme becerisinin ilköğretim dördüncü sınıftan, sıfat üreten ve ilgi zamiri olan *-ki*’leri kelimeye bitişik, ilgi bağlacı olan *ki*’leri ayrı yazabilme becerilerinin ise ilköğretim beşinci sınıftan itibaren kazandırılması gerektiği belirtilmektedir (MEB, 1981). İlköğretim birinci sınıftan itibaren büyük/küçük harf kullanımının öğretildiği dikkate alındığında, yazım kuralları öğretiminin ilkokuma-yazma çalışmalarıyla birlikte başladığı söylenebilir.

Üniversite öğrencileri, özellikle öğretmen yetiştiren eğitim fakültesi öğrencileri, yazım kurallarını çok iyi bilmeli ve uygulamalıdır. Çünkü, öğrenme ve öğretme süreci aynı zamanda bir iletişim sürecidir. Ayrıca, öğretmen öğrenciler için örnek davranışlar sergilemesi gereken bir modeldir. Dolayısıyla, alanı ve seviyesi ne olursa olsun öğretmenlerin yazım kurallarını çok iyi bilmesi ve bu kuralları her durumda doğru kullanması gerekir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin daha ilköğretim sürecinde kazanmış olması gereken bu becerilere sahip olma ve kullanma seviyesi, onların öğretmenlik mesleğinde de bu becerileri kullanma seviyesinin bir göstergesi olarak düşünülebilir.

Konu ile ilgili olarak yapılan araştırmaların daha çok ilköğretim okulu öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerinde yoğunlaştığı, üniversite seviyesindeki öğrencilerin yazım kurallarını uygulama becerileri ile ilgili olarak yapılan araştırmaların ise yetersiz olduğu görülmüştür. Konuyla ilgili yapılan araştırmalar ve ulaşılan sonuçlar kısaca şöyle özetlenebilir:

“Okullarımızda Türkçe Öğretiminin Okuduğunu Anlama Gücü ile Yazılı Anlatım Becerisi Hedeflerini Gerçekleştirmedeki Etkililik Derecesi” (Tekin, 1980) isimli araştırmada; bireyin iletişim yeteneğini büyük ölçüde, iletişim aracı olan dili kullanabilme becerisinin belirlediği ifade edilmiştir. Araştırma bulgularına göre lise ve dengi okulları bitirenlerden yüksek öğretim kurumlarına girebilen öğrencilerin “okuduğunu anlama gücü” ve “yazılı anlatım becerisi” özelliklerine yeterli düzeyde sahip olmadıkları belirtilmiştir. Bunun yanında yüksek öğretim kurumlarında okutulan Türkçe derslerinin, mevcut haliyle “okuduğunu anlama gücü” ve “yazılı anlatım becerisi”ni geliştirmede veya bu özellikler yönünden öğrencilerdeki eksiklikleri gidermede etkili olmadığı vurgulanmıştır.

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İlkokul Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Görülen Özellikler” (Pehlivan, 1994) isimli yüksek lisans tez çalışmasında, K.K.T.C. ilkokul öğrencilerinin yazılı anlatımlarında görülen ses bilgisi, yazım, dil bilgisi ve söz varlığıyla ilgili hangi özelliklerin yerleşim durumuna göre (ilçe ve köy) farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmada genel olarak öğrencilerin konuştukları gibi yazma eğiliminde oldukları görülmüştür. Köy ve ilçe okullarında öğrenim gören öğrencilerin kompozisyonlarında ses bilgisel özellikler bakımından basit oransal farklılıkların olduğu görülmüştür.

“Özel ve Resmî İlköğretim Okulları Birinci Kademe Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazma Hataları” (Yıldızlar, 1994) başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında özel ve resmî okullarda öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencilerinin yazma hataları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilere yazdırılan kompozisyonlar değerlendirme formları kullanılarak değerlendirilmiş ve elde edilen veriler öğrencilerin başlık, anlatım düzeni, anlatım zenginliği, yazım kurallarına uygunluğu ile ilgili hatalarını belirlemede kullanılmış ve bu durumlarla ilgili ilkeleri yerine getirme yüzdelerine bakılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre özel ve resmî okul öğrencilerinin yazma ile ilgili ilkeleri uygulama beceri düzeyleri bakımından tam öğrenme sınırının (%70) gerisinde kaldığı bulunmuştur. Bu durum özellikle resmî okullarda çok düşük seviyededir. Başlık, anlatım düzeni, anlatım zenginliği ve toplam puanlar açısından özel okul lehine anlamlı bir fark bulunurken, yazım kurallarına uygunluğu ile ilgili yazma hataları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

“Bazı Yazım Yanlışları ve Anlatım Bozukluklarının Sorumluları” (Sağır, 1995) adını taşıyan araştırmada Türkçe öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerin yazım kuralları konusundaki -öğrencilere yönelik- çabaları tespit edilerek, yine aynı öğretmenlerin öğretmen-öğrenci olarak yazım kurallarını uygulamada kendi beceri ve alışkanlık durumları incelenmiştir. Ç-

lışma Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi'nde açılan lisans tamamlama programına katılan 60 Türkçe öğretmeni üzerinde yapılmış ve Türkçe öğretmenlerinin öğrettikleri yazım kurallarını uygulamada kendileri ne kadar özen gösteriyorlar, sorusuna cevap aranmıştır. Araştırma sonunda öğretmenlerin *-da, -de* hâl ekinin kullanımında hiç hataya düşmedikleri, ancak *da, de* bağlacını % 48 oranında bitişik yazarak yanlış kullandıkları, aidiyet eki olan *-ki*'nin kullanımında hiç hata yapılmazken, *ki bağlacının* yazımında % 4 oranında hata yapıldığı ve *mi, mi soru ekinin* yazımında yalnızca bir hataya düşüldüğü tespit edilmiştir.

“Ankara Merkez Ortaokullarındaki Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma” (Özbay, 1995) adlı tez çalışması ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin seviyesini tespit etmek ve test türü sınavların bu becerilerin ölçülmesinde yeterli olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre, örnekleme giren öğrencilerin yazılı anlatım bilgi testindeki başarı oranı % 64 olarak tespit edilmiştir. Kompozisyon kağıtlarının puanlanması sonucunda genel başarı ortalaması ise % 49 olarak bulunmuştur. İncelenen kompozisyonlarda öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanamama, imlâ kurallarına uymama, amaca uygun sözcük seçememe, mantıkça doğru ve dil kurallarına uygun cümleler kuramama gibi eksiklikler bulunmuştur. Kompozisyonlar bazı dil bilgisel özellikler açısından da incelenmiş ve öğrencilerin dil bilgisi açısından birçok eksiklikleri olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmaya göre örnekleme giren okullarda Türkçe öğretimi son derece yetersizdir. Verilen bilgilerin uygulamaya dönüştürülemediği de bir başka sorun olarak belirtilmiştir.

“Avusturya İlkokullarında Eğitim Gören Türk Çocuklarının Türkçe Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma” (Görgü, 1997) isimli araştırmada Avusturya ilkokullarında dördüncü sınıftaki Türk öğrencilerin yazılı anlatım becerileri incelenmiş ve yazılı anlatım problemleri üzerinde durulmuştur. Çalışmada Avusturya'da yaşayan Türk aileleri hakkında bilgiler verilmiştir. Bu ülkeye giden ailelerin Türkiye'de kırsal bölgelerde yaşamış olmaları ve buldukları ülkede de ağır beden yükü altında çalışmaları, sosyo-ekonomik olarak alt seviyede olmaları gibi nedenlerin çocuklarının eğitimini olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir. Elde edilen bulgular Avusturya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçeyi duydukları gibi yazdıkları, konuşma ve yerel ağız özelliklerini yansıttıkları belirtilmiştir. Bu araştırmada elde edilen bulgular, Pehlivan'ın (1994) K.K.T.C. ilkokul öğrencileri üzerinde yaptığı yazılı anlatım uygulamalarında elde edilen sonuçları destekler niteliktedir. Sonuç olarak da Avusturya'da Türk dili eğitiminin yetersiz olduğu, çocuklarda ana dili eğitiminin amacına tam olarak ulaşmadığı ifade edilmiştir.

“Türkçe Öğretiminde Uygulanan Tam Öğrenme Kuramı İlkelerinin, Öğrencilerin Okuduğunu Anlama ve Yazılı anlatım Becerilerindeki Erişiyeye Etkisi” (Sever, 2000) isimli deneysel çalışmada Tam Öğrenme Kuramı göz önünde bulundurularak Türkçe öğretiminin amaçları belirlenmiş ve bu amaçlar doğrultusunda, ilköğretim altıncı sınıf Türkçe öğretimi programı hazırlanmıştır. Programda Türkçe öğretiminin “dinleme”, “okuma”, “yazma”, “konuşma” becerileri ile “dil bilgisi” konu alanının amaçları saptanmış ve bu amaçlar kendilerine ulaşılacağına kanıt olabilecek gözlenebilir öğrenci davranışlarına dönüştürülmüştür. Tam Öğrenme Kuramı’na göre hazırlanan program araştırmannın alt problemlerinde belirtilen sorulara cevap bulabilmek amacıyla geleneksel yöntemle karşılaştırılmıştır. Araştırma sonuçlarında yazılı anlatımla ilgili olan denencelerde, öğrencilerin yazılı anlatım becerisinin “bilgi”, “uygulama” ve “bilgi ve uygulama (toplam)” düzeyindeki erişi ortalamalarına bakılmıştır. Sonuç olarak Tam Öğrenme Yöntemi’nin yukarıda belirttiğimiz yazılı anlatımın “bilgi”, “uygulama” ve “bilgi ve uygulama (toplam)” düzeyindeki davranışların kazandırılmasında geleneksel yöntemden daha etkili olduğu saptanmıştır.

“İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Beceri Düzeyleri ile Okul Başarısı Arasındaki İlişki” (Temur, 2001) isimli yüksek lisans tez çalışmasında betimsel nitelikli korelasyonel bir araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım beceri düzeyleri ile matematik, fen bilgisi ve sosyal bilgiler dersleri başarıları arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmış; öğrencilerin yazılı anlatım beceri düzeyleri ile okul başarıları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki tespit edilmiştir.

“İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyleri” (Uludağ, 2002) isimli betimsel çalışmada ilköğretim okullarının ikinci kademesindeki öğrencilerin yazım kuralları ve noktalama işaretlerini kullanma beceri düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Bunun için Erzincan il merkezinde bulunan iki ilköğretim okulunun 6,7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören öğrencileri üzerinde yazılı anlatım uygulamaları yapılarak, yazım kurallarına uyma ve noktalama işaretlerini kullanma becerileri incelenmiştir. Araştırma sonucunda ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını uygulama konusunda ciddi problemleri olduğu tespit edilmiştir.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Yaptığımız bu araştırmanın amacı, Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin işitme yoluyla metin oluştururken yazım kurallarından *da*, *de* bağlacı, *ki* bağlacı ve *mi*, *mi* soru ekini kayıtlı oldukları programa ve cinsiyete göre uygulama beceri düzeyleri arasında bir fark olup olmadığını tespit etmektir. Bu amaçla oluşturulan araştırma hipotezleri şunlardır:

Hipotezler:

1. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin kayıtlı oldukları programa göre *da*, *de* bağlacını uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir.
2. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin kayıtlı oldukları programa göre *ki* bağlacını uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir.
3. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin kayıtlı oldukları programa göre *mi*, *mi* soru ekini uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir.
4. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre *da*, *de* bağlacını uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir.
5. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, cinsiyete göre *ki* bağlacını uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir.
6. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, cinsiyete göre *mi*, *mi* soru ekini uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir.

YÖNTEM

Araştırma verileri 2003-2004 Eğitim-öğretim yılı Erzincan Eğitim Fakültesi; Türkçe Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Matematik Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği ve Beden Eğitimi Öğretmenliği programlarının ikinci sınıflarında öğrenimlerine devam eden 156'sı erkek, 95'i kız olmak üzere toplam 251 normal öğretim öğrencisinden elde edilmiştir.

Bu çalışmada Erzincan Eğitim Fakültesi öğrencilerinin çok kullanılan ve kullanımında da çok hataya düşülen yazım kurallarından *da*, *de* bağlacı, *ki* bağlacı, *mi*, *mi* soru eklerini uygulama beceri düzeyini belirlemek amacıyla bu konuda uzman olan kişilerin de görüşleri alınarak “*Öğretmen Adaylarının Bazı Yazım Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyi Tespit Ölçeği*” ge-

liştirilmiştir. Geliştirilen ölçek 45 öğrenci üzerinde uygulanarak elde edilen verilere göre yeniden düzenlenmiş ve ölçeğe son şekli verilmiştir.

Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi'nin ikinci sınıflarına devam eden normal öğretim öğrencileri için geliştirilen ölçek metin okuma yoluyla uygulanmış, elde edilen veriler SPSS programı ile değerlendirilmiştir. Farklı programa kayıtlı öğrencilerin bazı yazım kurallarını uygulama beceri düzeyleri arasındaki farkları sınamak üzere ANOVA, öğrencilerin cinsiyete göre bazı yazım kurallarını uygulama beceri düzeyleri arasındaki farkı belirlemek içinse bağımsız t-testi kullanılmıştır.

BULGULAR / YORUM

Araştırma hipotezleri de dikkate alınarak öğrencilerin kayıtlı oldukları program ve cinsiyete göre *da*, *de* ve *ki* bağlaçlarını; *mi*, *ni* soru ekini uygulama beceri düzeylerinin farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen bulgular şunlardır:

1. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin kayıtlı oldukları programa göre, *de*, *da* bağlacını uygulama beceri düzeylerine ilişkin bulgular:

Öğrencilerin "Bazı Yazım Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyi Tespit Ölçeği"nde bulunan 15 *da*, *de* bağlacını ve 7 *-da*, *-de* hâl ekini işitme yoluyla metin oluşturma sürecinde doğru olarak kullanmaları istenmiştir. Ancak, işitme yoluyla metin oluşturma sürecinde bazı öğrencilerin *da* ve *de* bağlaçlarını bağlaç olarak değil hâl eki olarak kullandığı, diğer bazı öğrencilerin de hâl eki olarak kullanılması gereken *-da* ve *-de* eklerini bağlaç olarak kullandıkları görülmüştür.

Tablo 1: Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *da, de bağlacını* uygulama beceri düzeylerinin öğretmenlik branşlarına göre ANOVA Testi sonuçları:

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	'p'	Anlamlı Fark
Gruplar arası	1509.194	5	301.839	18.660	.000	Türkçe Öğr.-Diğer Bölümler Sınıf Öğr.-Beden Eğt. Öğr. Matematik -Beden Eğt. Öğr. Sos.Bil. Öğr.-Beden Eğt. Öğr. Sos. Bil. Öğr.-Fen Bil. Öğr.
Gruplar içi	3962.965	245	16.175			
Toplam	5472.159	250				

Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *da, de bağlacını* uygulama beceri düzeylerinin öğretmenlik branşlarına göre ANOVA Testi sonuçları Tablo 1'de gösterilmiştir. Tabloda öğrencilerin *da, de bağlacını* uygulama beceri düzeylerinin kayıtlı oldukları programa göre anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir (F: 18.660, $p < 0.01$).

Tablo 2: Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *da, de bağlacını* uygulama beceri düzeyleri ile ilgili hata ortalamaları ve standart sapmalar:

Program	N	X	Ss
Türkçe Öğretmenliği	45	1.11	1.37
Sınıf Öğretmenliği	43	5.55	4.47
Matematik Öğretmenliği	46	5.68	4.10
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	42	4.58	3.85
Beden Eğitimi Öğretmenliği	33	9.27	4.57
Fen Bilgisi Öğretmenliği	42	7.31	5.00
Toplam	251	5.39	4.68

Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *da, de bağlacını* uygulama beceri düzeyleri ile ilgili sayısal dağılım, hata ortalamaları ve standart sapmalar Tablo 2'de gösterilmiştir. Tüm programların toplam hata ortalaması 5.39 iken, Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencilerinin bu konuda daha az hata yaptıkları (1.11), en fazla hatanın Beden Eğitimi Öğretmenliği ve (9.27), Fen Bil-

gisi Öğretmenliği programlarına kayıtlı öğrenciler arasında (7.31) olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular “Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin kayıtlı oldukları programa göre de, da bağlacını uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir” şeklinde ifade edilen birinci hipotezi doğrulamaktadır.

2. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin kayıtlı oldukları programa göre, ki bağlacını uygulama beceri düzeylerine ilişkin bulgular:

Öğrencilerin “Bazı Yazım Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyi Tespit Ölçeği”nde bulunan 7 *ki bağlacını* ve 4 *-ki aidiyet ekini* işitme yoluyla metin oluşturma sürecinde doğru olarak kullanmaları istenmiştir. Ancak, işitme yoluyla metin oluşturma sürecinde bazı öğrenciler *ki* bağlaçlarını bağlaç olarak değil, aidiyet eki olarak kullanmışlar, aidiyet eki olan *-ki*’leri ise bağlaç olan *ki* olarak kullanmışlardır. Gözlenen hataların önemli bir kısmı bu şekildedir.

Tablo 3: Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *ki bağlacını* uygulama beceri düzeylerinin öğretmenlik branşlarına göre ANOVA Testi sonuçları:

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	'p'	Anlamlı Fark
Gruplar arası	167.977	5	33.595	10.096	.000	Türkçe Öğr.-Beden Eğt.Öğr. Türkçe Öğr.-Fen Bil.Öğr. Sınıf Öğr.- Beden Eğt.Öğr. Matematik- Beden Eğt.Öğr. Sos. Bil. Öğr.-Beden Eğt. Öğr.
Gruplar içi	815.259	245	3.328			
Toplam	983.235	250				

Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *ki bağlacını* uygulama beceri düzeylerinin öğretmenlik branşlarına göre ANOVA Testi sonuçları Tablo 3’te gösterilmiştir. Tabloda öğrencilerin, *ki bağlacını* uygulama beceri düzeylerinin kayıtlı oldukları programa göre anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir (F: 10.096, p<0.01).

Tablo 4: Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *ki bağlacını* uygulama beceri düzeyleri ile ilgili hata ortalamaları ve standart sapmalar:

Program	N	X	Ss
Türkçe Öğretmenliği	45	0.47	0.81
Sınıf Öğretmenliği	43	1.34	1.63
Matematik Öğretmenliği	46	1.30	1.59
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	42	1.33	1.58
Beden Eğitimi Öğretmenliği	33	3.15	2.67
Fen Bilgisi Öğretmenliği	42	2.31	2.37
Toplam	251	1.58	1.98

Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *ki bağlacını* uygulama beceri düzeyleri ile ilgili sayısal dağılım, hata ortalamaları ve standart sapmalar Tablo 4’te gösterilmiştir. Tüm programların toplam hata ortalaması 1.58 iken, Türkçe Eğitimi Bölümü’ne kayıtlı öğrencilerin bu konuda daha az hata yaptıkları (0.47), en fazla hatanın Beden Eğitimi Bölümü öğrencileriyle (3.15), Fen Bilgisi Öğretmenliği programına kayıtlı öğrenciler (2.31) arasında olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular “*Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, kayıtlı oldukları programa göre ki bağlacını uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir*” şeklindeki ikinci hipotezi doğrulamaktadır.

3. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin kayıtlı oldukları programa göre, *mi, mi soru ekini* uygulama beceri düzeylerine ilişkin bulgular:

Öğrencilerin “Bazı Yazım Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyi Tespit Ölçeği”nde bulunan 12 *mi, mi soru ekini* işitme yoluyla metin oluşturma sürecinde doğru olarak kullanmaları istenmiştir. Ancak, işitme yoluyla metin oluşturma sürecinde bazı öğrencilerin *mi, mi soru ekini* soru eki şeklinde ayrı olarak değil, kelimeye bitişik olarak yazdıkları ve cümlelerin sonuna soru işareti koymadıkları tespit edilmiştir. Gözlenen hataların önemli bir kısmı bu şekildedir.

Tablo 5: Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *m₁*, *m₂* soru ekini uygulama beceri düzeylerinin öğretmenlik branşlarına göre ANOVA Testi sonuçları:

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	'p'	Anlamlı Fark
Gruplar arası	654.678	5	130.936	18.574	.000	Türkçe Öğr.-Sınıf Öğr., Türkçe Öğr.-Matematik, Türkçe Öğr.-Beden Eğt., Türkçe Öğr.-Fen Bil.Öğr. Sınıf Öğr.-Beden Eğt. Matematik-Beden Eğt. Sosyal Bil. Öğr.-Beden Eğt. Sosyal Bil.Öğr.-Fen Bil. Fen Bil. Öğr.-Beden Eğt.
Gruplar içi	1727.115	245	7.049			
Toplam	2381.793	250				

Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *m₁*, *m₂* soru ekini uygulama beceri düzeylerinin öğretmenlik branşlarına göre ANOVA Testi sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir. Tabloda öğrencilerin, *m₁*, *m₂* soru ekini uygulama beceri düzeylerinin kayıtlı oldukları programa göre anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir (F: 18.574, $p < 0.01$).

Tablo 6: Eğitim Fakültesi İkinci Sınıf Öğrencilerinin *m₁*, *m₂* soru ekini uygulama beceri düzeyleri ile ilgili hata ortalamaları ve standart sapmalar:

Program	N	X	Ss
Türkçe Öğretmenliği	45	0.24	0.71
Sınıf Öğretmenliği	43	2.60	2.70
Matematik Öğretmenliği	46	2.30	2.55
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	42	1.67	2.04
Beden Eğitimi Öğretmenliği	33	5.67	3.67
Fen Bilgisi Öğretmenliği	42	3.74	3.52
Toplam	251	2.56	3.10

Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *m₁*, *m₂* soru ekini uygulama beceri düzeyleri ile ilgili sayısal dağılım, hata ortalamaları ve standart sapmalar Tablo 6'da gösterilmiştir. Tüm programların toplam hata ortalaması

sı 2.56 iken, Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencilerinin bu konuda daha az hata yaptıkları (0.24), en fazla hatanın Beden Eğitimi Bölümü öğrencileriyle (5.67), Fen Bilgisi Öğretmenliği programına kayıtlı öğrenciler arasında (3.73) olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular “*Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin kayıtlı oldukları programa göre mi, mi soru ekini uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir*” şeklindeki üçüncü hipotezi doğrulamaktadır.

Kayıtlı olunan programlar itibariyle Türkçe Eğitimi Bölümü’ndeki öğrencilerin branşları olması nedeniyle *da, de* ve *ki* bağlacı ile *mi, mi* soru ekini kullanma konusunda daha başarılı olmaları, daha az hata yapmaları normal olarak karşılanabilir. Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencileri Öğrenci Seçme Sınavı’nda Türkçe konularındaki başarıları dikkate alınarak programa kayıt yaptırmaktadır. Türkçe ve sosyal bilgiler alanındaki başarı durumları dikkate alınarak programa kayıt yaptıran Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencilerinin hata oranı; fen, matematik ve özel yetenek alanlarındaki başarı durumları dikkate alınarak Fen Bilgisi, Matematik ve Beden Eğitimi Öğretmenliği programlarına kayıt yaptıran öğrencilerin hata oranından daha düşük bulunmuştur. Ayrıca Türkçe, sosyal bilgiler, fen bilgisi ve matematik alanlarındaki başarı durumları dikkate alınarak kayıt yaptıran Sınıf Öğretmenliği Programına kayıtlı öğrencilerinin başarı durumları, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programlarına kayıtlı öğrencilerin başarı durumundan daha düşük, diğer programlara kayıtlı olan öğrencilerin başarı durumundan daha yüksek bulunmuştur. İkinci sınıfta olmaları sebebi ile Türkçe, Sosyal Bilgiler ve Sınıf Öğretmenliği programlarının bir ve ikinci sınıf müfredatlarında yer alan bazı alan derslerinin de öğrencilerin bu becerilerini geliştirdiği söylenebilir.

4. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin öğretmenlik programlarına göre cinsiyet durumuna ilişkin bulgular:

Eğitim Fakültesi normal öğretim ikinci sınıf öğrencilerinin öğretmenlik programlarına göre *cinsiyet* durumu Tablo 7’de gösterilmiştir. Erzincan Eğitim Fakültesi’nin ikinci sınıflarında öğrenim gören ve araştırmamıza katılan toplam 251 öğrenciden 156’sı (% 62.15) erkek, 95’i (% 37.85) ise kız öğrencilerden oluşmaktadır. Bu bölümde araştırmamıza katılan öğrencilerin *da, de* ve *ki* bağlaçlarıyla, *mi, mi soru ekini* kullanma beceri düzeyleri *cinsiyet* itibarıyla araştırılmıştır.

Tablo 7: Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin öğretmenlik programlarına göre cinsiyet durumu:

Programlar	Erkek	Kız	Toplam
Türkçe Öğretmenliği	24	21	45
Sınıf Öğretmenliği	28	15	43
Matematik Öğretmenliği	28	18	46
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	26	16	42
Beden Eğitimi Öğretmenliği	25	8	33
Fen Bilgisi Öğretmenliği	25	17	42
Toplam	156	95	251

5. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre göre, de, da bağlacını uygulama beceri düzeylerine ilişkin bulgular:

Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre göre, de, da bağlacını uygulama beceri düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için t-testi yapılmıştır. Yapılan t-testi ile ilgili sonuçlar Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin da, de bağlacını uygulama beceri düzeylerinin cinsiyete göre t-testi sonuçları:

Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Erkek	156	6.4936	5.00	5.435	.000*
Kız	95	3.6000	3.42		

*P < 0.001

Bu sonuçlara göre erkek öğrencilerin hata ortalamasının (6.49) kız öğrencilerin hata ortalamasından (3.60) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bulunan “t” değeri erkek ve kız öğrenciler arasındaki hata ortalamalarının tesadüfi olmadığını, cinsiyete göre da, de bağlacını doğru kullanma beceri düzeylerinin kız öğrenciler lehine anlamlı ölçüde farklılaştığını göstermektedir. Elde edilen bulgular “Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin cinsi-

yete göre de, da bağlacını uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir” şeklindeki dördüncü hipotezi doğrulamaktadır.

6. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre, ki bağlacını uygulama beceri düzeylerine ilişkin bulgular:

Tablo 9: Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *ki bağlacını* uygulama beceri düzeylerinin cinsiyete göre t-testi sonuçları:

Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Erkek	156	2.02	2.20	5.313	.000*
Kız	95	0.85	1.28		

*P < 0.001

Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *ki bağlacını* uygulama beceri düzeylerinin cinsiyete göre t-testi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir. Tablodaki sonuçlarda görüldüğü gibi erkek öğrencilerin hata ortalaması (2.02) *da, de* bağlaçlarını kullanmada olduğu gibi, kız öğrencilerin hata ortalamasından (0.85) daha yüksek bulunmuştur. Bulunan “t” değeri erkek ve kız öğrenciler arasındaki hata ortalamalarının tesadüfi olmadığını, cinsiyete göre *ki bağlacını* doğru kullanma beceri düzeylerinin kız öğrenciler lehine anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bulgular “Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, cinsiyete göre *ki bağlacını* uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir” şeklindeki beşinci hipotezi doğrulamaktadır..

7. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre *mi, mi soru ekini* uygulama beceri düzeylerine ilişkin bulgular:

Tablo 10: Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin *mi, mi soru ekini* uygulama beceri düzeylerinin cinsiyete göre t-testi sonuçları:

Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Erkek	156	3.56	3.38	8.585	.000*
Kız	95	0.92	1.44		

*P < 0.001

Eğitim Fakóltesi ikinci sınıf öğrencilerinin *mi, mi soru ekini* uygulama beceri düzeylerinin cinsiyete göre t-testi sonuçları Tablo 10’da verilmiştir. Erkek öğrencilerin hata ortalamasının (3.56) -tıpkı *da, de ve ki* bağlaçlarının kullanımlarında olduğu gibi- kız öğrencilerin hata ortalamasından (0.92) daha yüksek olduğu görölmektedir. Bulunan “t” değeri erkek ve kız öğrenciler arasındaki hata ortalamalarının tesadüfi olmadığını, cinsiyete göre *mi, mi soru ekini* doğru kullanma beceri düzeylerinin yine kız öğrenciler lehine anlamlı ölçüde farklılaştığını göstermektedir.

Elde edilen bulgular “*Eğitim Fakóltesi ikinci sınıf öğrencilerinin, cinsiyete göre mi, mi soru ekini uygulama beceri düzeyleri farklılık gösterir*” şeklindeki altıncı hipotezi doğrulamaktadır.

Bahsedilen yazım kurallarını uygulama becerisinin cinsiyetle ilgili sonuçlarına genel olarak bakıldığında; *da, de ve ki bağlaçları* ile *mi, mi, soru eklerini* doğru olarak kullanabilme becerisinin kız öğrencilerde erkek öğrencilere göre daha iyi olduğu görölmektedir. Bu sonuç kız öğrencilerin *da, de ve ki bağlaçları* ile *mi, mi, soru eklerini* erkek öğrencilerden daha doğru kullandıklarını ve bu beceriler bakımından kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha dikkatli ve başarılı oldukları göstermektedir.

Eğitim Fakóltesi ikinci sınıf öğrencilerinin işitme yoluyla metin oluştururken yazım kurallarından *da, de* bağlacı, *ki* bağlacı ve *mi, mi* soru ekini cinsiyete göre uygulama beceri düzeylerinin kız öğrenciler lehine farklı olması, kısmen de olsa öğrencilerin serbest zaman etkinlikleri ile açıklanabilir. Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakóltesi öğrencilerinin serbest zaman etkinlikleri ile ilgili olarak yapılan bir araştırmada (Bahar, 2001), öğrencilerin cinsiyet durumu ile boş zaman etkinlikleri arasında anlamlı bir bağlantı olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek oranda televizyon izlediği, internetten yararlandığı, sportif etkinlikleri izlediği ve kahvehaneye gittiği; kız öğrencilerin ise erkek öğrencilere göre daha yüksek oranda müzik dinlediği, ders çalıştığı, kitap okuduğu ve sohbet ettiği belirlenmiştir. Serbest zamanlarda daha fazla kitap okuma ve ders çalışma gibi etkinliklerin öğrencilerin yazım kurallarını doğru kullanma becerilerine katkı sağladığı düşünölmektedir.

SONUÇ

Yaptığımız bu araştırmada Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, kayıtlı oldukları programa göre *da*, *de* ve *ki* bağlaçları ile *mi*, *mi* soru ekini uygulama beceri düzeylerinin farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu konuda Türkçe Öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin çok az hata yaptığı; diğer programlardaki öğrencilerin hata oranlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Beden Eğitimi ve Fen Bilgisi Öğretmenliği programlarına kayıtlı öğrenciler ise yüksek hata oranı ile diğer programlara göre daha başarısız olarak görülmektedirler.

Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, cinsiyete göre *de*; *da*, *de* ve *ki* bağlaçları ile *mi*, *mi* soru ekini uygulama beceri düzeylerinin farklılık gösterdiği bulunmuştur. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre yazım kurallarını uygulama becerisi bakımından daha başarılı oldukları görülmektedir.

Araştırma sonuçları, araştırma hipotezleri doğrultusunda şöyle özetlenebilir:

1. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, kayıtlı oldukları programa göre *da*, *de* bağlacını uygulama beceri düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir.
2. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, kayıtlı oldukları programa göre *ki* bağlacını uygulama beceri düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir.
3. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin, kayıtlı oldukları programa göre *mi*, *mi* soru ekini uygulama beceri düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir.
4. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre *da*, *de* bağlacını doğru kullanma beceri düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir.
5. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre *ki* bağlacını doğru kullanma beceri düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir.
6. Eğitim Fakültesi ikinci sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre *mi*, *mi* soru ekini doğru kullanma beceri düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir.

ÖNERİLER

Bu sonuçlara göre şu önerilerde bulunulabilir:

1. Her yıl üniversite giriş sınavlarına çok sayıda aday başvuruda bulunmakta ve bunlardan en iyi olan yaklaşık % 10'luk bir kesim eğitim fakültelerine kayıt yaptırabilmektedir. En iyi öğrencilerin bile yazım kurallarını uygulama becerilerinin araştırma sonucu ortaya çıkan durumu kabul edilemez bir düzeydedir. Bütün bunlar, ilk ve orta öğretim seviyesinde kazandırılması gereken becerilerin yeterince kazandırılmadığını göstermektedir. Dolayısıyla, ilk ve orta öğretim seviyesinde öğrencilerin yazım kurallarını uygulama becerilerini geliştirme sürecindeki aksaklıkların tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması önem kazanmaktadır.
2. Üniversitelerin lisans programlarında yer alan Türkçe Yazılı ve Sözlü Anlatım dersleri daha işlevsel hale getirilmeli ve üniversite öğrencilerinin yazım kurallarını uygulama becerilerini geliştirmesine katkı sağlamalıdır.
3. İlköğretim öğrencilerinin yazım kurallarını öğrenmeleri sürecinde önemli görevleri olan ilköğretim öğretmenlerinin bu becerileri kendilerinin de sergilemesi önem kazanmaktadır. Bu nedenle öğretmen yetiştirme programlarında yazım kuralları ve diğer dil bilgisi becerilerinin kazandırılmasına yönelik ders ve etkinliklerin plânlanması gerekmektedir.
4. İlk, orta ve yüksek öğrenim seviyesindeki öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmek için öğrencilerin duygularını, düşüncelerini, hayallerini rahatça anlatabilecekleri yazılı anlatım uygulamaları yapılabilir. Öğrencilere uygun zaman, yer ve konu seçiminde yardım ve rehberlik sağlanabilir. Ayrıca, yazılı anlatım çalışmaları değerlendirilirken, öğrencilerin çalışma kağıtları üzerinde yanlışları düzeltilerek öğrencilerin yaptıkları hataları görmeleri sağlanabilir. Öğrencilerin yazılı anlatımdan sonra öğretmenden düzeltme alması, bir sonraki yazılı anlatım uygulamasında daha az hata yapmalarına böylece yazılı anlatım becerilerinin gelişmesine imkân tanıyacaktır.
5. “Yazmak bir yetenek işidir, herkes yazamaz” diye toplumumuzda yanlış ve yaygın olan bir anlayış vardır. Halbuki yazmak değil, güzel yazmak yetenekle ilgili olabilir. Türkçenin yazım kurallarına uygun olarak iyi ve doğru yazmak herkesin kazanabileceği bir alışkanlıktır. Bu alışkanlık, plânlı ve sürekli çalışmayla her birey tarafından

kazanılabilir. Bu sebeple öncelikle Türkçe, Türk dili ve Türk edebiyatı gibi derslerde ve diğer derslerde öğretmen-öğretim elemanlarının Türkçe yazım kuralları ile ilgili hata yapmamaları öğretmen-öğretim elemanlarının örnek alınan kişiler olması bakımından önemlidir. Bu konuda başarı elde edebilmek için, yazılı anlatımla ilgili birtakım kural ve tanımların öğretilmesi ya da ezberletilmesi yerine, öğrencinin Türkçeyi doğru olarak bilinçli bir şekilde kullanmayı bir “davranış” haline getirmesi hedeflenmelidir.

6. Bu araştırmanın bir benzerinin ortaöğretim kurumlarında da yapılması, problemin orta öğretim kurumlarındaki boyutunun ortaya çıkarılması açısından faydalı olacaktır.
7. Diğer yazım kurallarının ve noktalama işaretlerinin uygulanmasıyla ilgili araştırmalar orta ve yüksek öğretim düzeyinde yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Bahar, H. H. (2001). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine İlişkin Yönelimleri ve Bu Etkinlikleri Gerçekleştirme Düzeyleri*, Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, C.3, Sayı:1, 12-28.
- Demirel, Ö. (2002). *Türkçe Öğretimi* (4. bs.) Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Göker, O. (1996). *Uygulamalı Türkçe Bilgileri I* İstanbul: MEB. Yayınları.
- Görgü, A.T. (1997). *Avusturya İlkokullarında Eğitim Gören Türk Çocuklarının Türkçe Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma* Basılmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kılıç, A. (2002). *Bir Metni Farklı Şekilde İşlemenin Anlama Düzeyine Etkisi*, Eğitim ve Bilim, C.27, Sayı: 123, 53-61.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2000). *İlköğretim Okulu Türkçe-Yazı Programı 6-7-8. Sınıf* İstanbul: MEB. Basımevi.
- Kantemir, E. (1997). *Yazılı ve Sözlü anlatım* Ankara: Engin Yayınevi.
- Kavcar, C. Sever, S. ve Oğuzkan, F. (2001). *Türkçe Öğretimi* Ankara: Engin Yayınevi.
- MEB (1981), *Tebliğler Dergisi, Türkçe Dersi Öğretim Programı*, sayı: 2098.
- Nas, R. (2003), *Türkçe Öğretimi* Bursa: Ezgi Yayınevi.
- Özbay, M. (1995). *Ankara Merkez Ortaokullarındaki Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma* Basılmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Pehlivan, A. (1994). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İlkokul Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Görülen Özellikler* Basılmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi.

-
- Sağır, M. (2002). Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi Ankara: Nobel Yayınları.
- Sağır, M. (1995). *Bazı Yazım Yanlışları ile Anlatım Bozukluklarının Sorumluları*, Türk Dili, Sayı: 513, 238-245.
- Sever, S. (2000). Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme Ankara: Anı Yayıncılık,
- Tekin, H. (1980). Okullarımızdaki Türkçe Öğretimi Ankara: Mars Matbaası.
- Temur, T. (2001). İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı anlatım Beceri Düzeyleri ile Okul Başarısı Arasındaki İlişkisi, Basılmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi.
- Türk Dil Kurumu (2000). İmlâ Kılavuzu Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Türk Dil Kurumu (1998). Türkçe Sözlük (9. bs.) Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Uludağ, E. (2002). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyleri* Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt: IV, Sayı:1, 97-114.
- Ünalın, Ş. (2001). Türkçe Öğretimi (2. bs.) Ankara: Nobel Yayın-Dağıtım.
- Yavuz, K. Yetiş, K. ve Birinci, N. (1998). Üniversite Türk Dili ve Kompozisyon Dersleri, İstanbul: Bayrak Yayıncılık.
- Yıldızlar, M. (1994). Özel ve Resmî İlköğretim Okulları Birinci Kademe Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazma Hataları, Basılmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.